

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkninger om formål og bestemmelser:

Denne fredning indeholder ingen udtrykkelig formålsbestemmelse. Formålet må derfor udledes ud fra en fortolkning af fredningsafgørelsen. I dokumentet er de generelle bestemmelser fremhævet. Den fremhævede tekst er vejledende og er fremhævet som hjælp til læseren. Fredningens generelle bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Overfredningsnævnet:

Fredningsnævnet:

Kendelser:

Deklarationer:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U d s k r i f t
af

Overfredningsnævnets Forhandlings- og Kendelsesprotokol.

Aar 1918 den 13. December Kl. 2 $\frac{1}{2}$ holdt Overfredningsnævnet Møde i Justitsministeriet. Til Stede var samtlige Medlemmer med Undtagelse af Landstingsmændene Frandsen og Godskesen, der var forhindrede.

Der forhandlede om Sagen angaaende Fredning af Landskabet mellem Jydstrup By og Familiegødset Skjoldnæsholm samt af Alleen til Skjoldnæsholm, indanket af Ejeren af Skjoldnæsholm, Kammerjunker K. Bruun de Neergaard.

Overfredningsnævnet afsagde følgende

K e n d e l s e

Da Naturfredning loven af 8. Maj 1917 § 14, 1. Stk. ikke kan antages at give de dernævnte Personer Ret til at indanke en af Fredningsnævnet afsagt Kendelse for Overfredningsnævnet, for saa vidt Kendelsen gaar ud paa, at Fredning ikke skal finde Sted, har Kammerjunker K. Bruun de Neergaard ikke haft Hjemmel til at indanke den af Fredningsnævnet for Sorø Amtsraadsreds den 16. August 1918 afsagte Kendelse for Overfredningsnævnet, og Sagen vil derfor være at afvise.

T h i e r a g t e s:

Denne Sag afvises.

DEKLARATIONER>

A F S K R I F T.

bj

godkendt 12/6 1953.

Matr. nr. 7q af Jystrup
 " " 1a og 2 a Skjoldenæsholm hovedgård,
 " " 1 aa Valsølillegård.

F R E D N I N G S D E K L A R A T I O N.

Ud fra ønsket om bedst muligt at bevare de på min ejendom væren-
 Naturværdier bestemmer undertegnede godsejer Eiler Bruun de Neergaard
 med bindende virkning for mig og snere ejere, at nedennævnte på min
 ejendom "Skjoldenæsholm", matrikuleret som matr. nr. 1 a Skjoldenæs-
 holm hovedgård, Valsølille sogn m.fl. værende objekter skal være frede-
 de således:

- 1) Et stort bøgetræ stående på matr. nr. 7q af Jystrup vest for vejen
 Jystrup-Skjoldenæsholm og syd for den nyanlagte sportsplads.
- 2.) Den såkaldte Bergmanns eg stående på matr. nr. 1 a, Skjoldenæsholm
 hovedgård ved vejen Skjoldenæsholm - Valsølille.
- 3) Det gamle, ca 300 m lange stengærde, beliggende på matr. nr. 1aa
 Valsølillegård, der strækker sig fra Kalvekilde-skoven til Klein-
 smedehuset med de på ~~gærdet~~ stående anselige egebevoksninger.
- 4) Fire skovholme beliggende på matr. nr. 1 aa Valsølillegård sydøst
 for det under 3) nævnte stengærde - Kalvekilde skoven dog undtaget.
- 5) To anselige, fritstående ege på markerne ved Laurentiuslund ma-
 trikuleret under nr. 2 a af Skjoldenæsholm hovedgård.

De ovennævnte fritstående træer må ikke fældes, topskæres, gren-
 kappes eller på anden måde udsættes for en behandling, der kan føre
 til deres ødelæggelse. Fældning på grund af sygdom eller ælde bør kun
 finde sted efter afgivet saglig forstlig erklæring. Der må ikke fore-
 tages bebyggelse, herunder opstilling af boder eller lignende indenfor
 en afstand af indtil 20 m fra stammerne.

Det under 3) nævnte stengærde skal såvidt muligt bevares i sin

nuværende tilstand, således at enkelte sten ikke må fjernes eller stengærdet flyttes. De under 4) nævnte skovholme skal plejes under forstmæssigt tilsyn og således, at nødvendig udhugning må finde sted. Nærværende deklaration vil være at tinglyse på ejendommen.

Øptaleret tilkommer ejeren, fredningsnævnet for Sorø amtsråds-kreds og Danmarks Naturfredningsforening hver for sig eller i forening.

Skjoldenæsholm , den 31. januar 1953.

E. Bruun de Neergård.

Til vitterlighed:

Navn: Kaalund,

Navn: Gerda Kaalund,

Stilling: godsforvalter

Stilling: husmoder,

Adresse: Skjoldenæsholm.

Adresse: Skjoldenæsholm.

ooooooo

Jystrup-Valsøllille sogneråd har ikke noget at erindre imod, at det på kommunens grund under 1) nævnte bøgetræ fredes.

Jystrup-Valsøllille sogneråd, den 8. maj 1953

p.s.v.

Vilh. Mouritsen.

Foranstående fredningsdeklaration begeres tinglyst som servitut på matr. nr. 7q af Jystrup, 1a, 2a Skjoldenæsholm hovedgård og 1aa Valsøllillegård, Anmærkning om servitutter frafalder.

Fredningsnævnet for Sorø amt, den 17^e august 1953.

Urban Petersen

fmd.-

ooooo

KENDELSER>

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for Sorø Amtsraadsreds.

Aar 1918 den 16. August Em. Kl. 6 afholdt Fredningsnævnet Møde paa Hotel Postgaarden i Ringsted i Anledning af foranstaaende Sag:

Nævnets Medlemmer, Formanden, cand. mag. la Cour og Dr. Tvedegaard var mødt.

Der afsagdes saalydende

K e n d e l s e :

Ved Skrivelse af 8. September f.A. til Fredningsnævnet for Sorø Amt har Foreningen for Naturfredning henledet Nævnets Opmærksomhed paa, at Anlægget af den projekterede midtsjællandske Jernbane efter dens Mening vil ødelægge et af Sjællands smukkeste Landskaber ved Skjoldnæsholm, idet Banen i Stedet for at blive ført ad den af Statsbanerne oprindelig projekterede Linie vesten om Valsøllille Sø agtes ført østen om Søen, delvis paa en høj Dæmning, der vil skæmme Landskabet og for en Del borttage den pragtfulde Udsigt, og anmodet Nævnet om, saafremt det maatte erkende, at Linien over Skjoldnæsholm vil skade væsentlige Naturinteresser, at søge den nævnte Naturødelæggelse forhindret.

Da Nævnet herefter fandt Anledning til at træde i Virksomhed, forelagde det, efter at have besigtiget Egnen omkring Skjoldnæsholm, Sagen for Naturfredningsraadet, der i Erklæring af 13. Oktober f.A. indtrængende indstillede til Nævnet at søge hindret, at den midtsjællandske Jernbane anlægges som projekteret øst om Valsøllille Sø og mellem Søen og Skjoldnæsholm, idet Raadet særlig fremhævede, at Baneanlægget, ført gennem det stærkt kuperede Terræn mellem Jydstrup og Skjoldnæsholm, vil nødvendiggøre store Gennemskæringer og Dæmninger, der vil øve Vold mod det usædvanlig smukke Landskab, at en Dæmning, ført mellem Søbredden og den langs Søen gaaende Vej, hvilken Dæmning er projekteret opført i en Højde af 7 m, vil forhindre enhver Udsigt fra Vejen og med sit lige Forløb bryde Naturen at den mægtige Dæmning syd paa vil gennemskære og ødelægge de der liggende smaa Skovholme med deres gamle Ege og Bøge, samt at Banen,

der agtes ført over den til Skjoldnæsholm førende gamle Alle af Asketræer paa en 6 m høj Viadukt vil ødelægge denne Alle's særlige Skønhed.

Nævnet har derefter afæsket Ejeren af Skjoldnæsholm og Jydstrup-Valsøllille Sogneraad Erklæringer i Sagen. - Medens førstnævnte har anmodet Nævnet om at søge Baneanlægget langs Søens østre Side forhindret som ødelæggende for Naturen, har Sogneraadet forment, at der selv med en ensidig Betragtning af Sagen med Naturbeskyttelse og Turistinteresser for Øje ikke er nogen rimelig Grund til at fravige den vedtagne Linie. Sogneraadet har i saa Henseende anført, at Valget af den vestlige Linie vilde medføre, at Stationen blev lagt paa et øde Sted ca. 1/2 Mil fra de særlig fremhævede naturhistoriske Punkter, og at der fra Toget ikke blev nogen Udsigt over Valsøllille Sø, at et Baneanlæg der vel i Lighed med Veje og Huse "bryder" Naturen, ikke i sig selv er uskønt og ikke behøver at skamme et Landskab, at Dæmningen kun vil spærre Udsigten fra Vejen langs Søens østre Side over Søen i en Strækning af 3 a 400 m, at Søen iøvrigt overses fra de mange Veje, der findes i dens Nærhed, samt at ingen Turister plejer at søge Terrænet mellem Jydstrup og Skjoldnæsholm. - Om Alleen af Asketræer, der fører til Skjoldnæsholm har Sogneraadet særlig bemærket, at denne, der er medtaget af Elde, en Krumning paa det Sted, hvor Viadukten er projekteret ført over samme, saa at Banens Anlæg ikke vil ødelægge Alleens Perspektiv.

Efterat Nævnet i Skrivelse af 2. November f.A. havde anført, at det Ministeriet for offentlige Arbejder om at udtale sig om dets Stilling til Sagen, samt om, hvorvidt Ministeriet maatte ønske sig indvarslet til det Møde, der ommeldes i §8 i Lov Nr. 245 af 8. Maj 1917 om Naturfredning, har Ministeriet i Skrivelse af 4. Juni d.A. udtalt, at det formener, at det ligger udenfor de i Medfør af Lov om Naturfredning oprettede Nævns Kompetence at træffe Bestemmelse med Hensyn til en ved Lov vedtaget Jernbanes Retningslinie og Bygning, samt at Ministeriet som Følge heraf ikke ønsker sig indvarslet til det Møde, der agtes afholdt i Henhold til Lovens § 8.

Ved et den 20. Juni iaar paa Strækningen mellem Jydstrup By og Skjoldnæsholm af Besigtigelses- og Expropriationskommissionen for Anlægget af den midtsjællandske Jernbane afholdt Møde fastholdt Kommissionen/Banelinien/østen om Valsøllille Sø, idet det dog meddeltes, at

Overingeniøren ved Statsbanerne under Hensyn til, at Hovedanken fra Fredningsforeningens Side havde været, at Udsigten fra den offentlige Vej mellem Jydstrup og Skjoldnæsholm hindredes ved den høje Jernbanedæmning havde ladet udarbejde et Projekt til Forlægning af Underføringen for Vejen, hvilket muliggjorde en Forlægning af Vejen vest for Jernbanedæmningen, saa at de Vejpasserende herved vilde beholde den fri Udsigt over Søen, hvilket Projekts Udførelse blev anslaaet til en Udgift omkring 18.000 Kr., hvoraf Ministeriet for offentlige Arbejder for sit Vedkommende vilde lade Baneanlægget betale Halvdelen, naar Resten tilvejebragtes fra anden Side.

Naar Ministeriet for offentlige Arbejder i Skrivelsen af 4. Juni iaar har bestridt Nævnets Kompetence til at træffe Bestemmelse med Hensyn til en ved Lov vedtaget Jernbanes Retningslinie, kan Nævnet ikke anerkende Rigtigheden heraf, idet Nævnet ifølge Fredningslovens § 5 ved Kendelse kan afgøre om ethvert indenfor Nævnets Virkekreds liggende Omraade, hvorvidt det skal bevares i dets naturlige Tilstand, og der ingen Undtagelse er gjort om Jernbaneanlæg, saa at den i Forordning angaaende de Regler, som bliver at iagttage med Hensyn til Grundafstaaelser m.m. i Anledning af Jernbaners Anlæg i Danmark af 5. Marts 1845 dens § 5, indeholdte Bestemmelse om, at det skal have sit endelige Forblivende ved den af Kommissionen afgivne Resolution om Banens Retning forsaavidt maa være sat ud af Kraft ved Fredningsloven.

Det fornævnte af Overingeniøren ved Statsbanerne udarbejdede Forslag til en Forlægning af Vejen fra Jydstrup til Skjoldnæsholm har været fremlagt og behandlet paa det i Henhold til Fredningslovens § 8 afholdte Møde, men saavel Ejeren af Skjoldnæsholm som Jydstrup-Valsøllille Sogneraad og Foreningen for Naturfredning har erklæret, at de ikke vilde yde noget Bidrag til dets Gennemførelse, og det maa derfor anses for bortfaldet.

Nævnet vil herefter have at tage Bestemmelse om, hvorvidt Landskabet østen for Valsøllille Sø mellem Jydstrup By og Skjoldnæsholm og Alleen til Skjoldnæsholm skal bevares i dets naturlige Tilstand og Baneanlæg altsaa herigennem forbydes. - Vel maa det indrømmes, at Landskabet paa en vis Strækning vil skæmmes noget af den høje Dæmning, der agtes lagt over samme - hvorved dog bemærkes,

at Dæmningen først vil begynde Nord for de i Naturfredningsraadets Erklæring ommeldte Skovholme, - men naar det tages i Betragtning, at den østre Linie med Station i Jydstrup vil medføre en betydelig lettere Adgang til de naturskønne Steder, at den Banelinie, der frembyder den smukkeste Udsigt bør foretrækkes, at de Rejsende kun, naar Banen føres ad den østre Linie, vil faa Lejlighed til at nyde den smukke Udsigt over Søen fra Toget, at Udsigten fra Vejen kun spærres af Dæmningen paa et kortere Stykke, at Strækningen mellem Jydstrup By og Skjoldnæsholm ikke har haft Betydning som Turiststed hvilket derimod er Tilfældet med selve Gaarden og Skovene Nord for denne, samt da den østlige Linie meget ønskes af Beboerne af Jydstrup By, hvilket noksom fremgaar af, at Sogneraadet har vedtaget tilskyde 60.000 Kr. til denne Linies Gennemførelse, skønnes Dæmnings Anlæg ikke at give Nævnet tilstrækkelig Grund til at skride ind mod den vedtagne Banelinie langs Søens østre Side. - Heller ikke skønnes Hensynet til Alleen til Skjoldnæsholm at berettige til en saadan Indskriden, idet Alleen paa det Sted, hvor Viadukten er projekteret, har en Krumning, saa at den først faar Karakter af Allee efter at dette Sted er passeret. Den af Foreningen for Naturfredning fremsatte Begæring kan herefter ikke tages til Følge.

T h i e r a g t e s:

Den af Foreningen for Naturfredning fremsatte Begæring om at Naturfredningsnævnet for Sorø Amtsraadsreds om at forhindre de Forandringer i Landskabet mellem Jydstrup By og Skjoldnæsholm samt ved Alleen til Skjoldnæsholm, som Anlægget og den midtsjællandske Jernbane østen om Valsøllille Sø vil medføre, kan ikke tages til Følge.

V. Baller

H. Tvedegaard

B. F. la Cour